

Vrchnímu soudu v Olomouci

prostřednictvím

Krajského soudu v Ostravě

Havlíčkovo nábř. 34
728 81 Ostrava 1

Ke sp. zn. KSOS 25 INS 10525 / 2016 (sp. zn. insolvenčního řízení)
32 ICM 2330 / 2017 (sp. zn. Krajského soudu v Ostravě)

V Brně dne 21. prosince 2017

Žalobce: **Ing. Lee Louda**, IČ: 693 26 681, se sídlem Vodičkova 41, PSČ 110 00 Praha 1, **insolvenční správce dlužníka OKD, a.s.**, IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06 (dále také jen „insolvenční správce“)

Právně zastoupen: **JUDr. Dušanem Dvořákem**, advokátem, číslo osvědčení ČAK 9714, se sídlem a adresou pro doručování **DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář**, Brno, Hlinky 118, PSČ 603 00, datová schránka: mcbpt3u

Digitálně podepsal
JUDr. Dušan Dvořák

Žalovaný: **RESIDOMO, s.r.o.**, IČ: 052 53 268, se sídlem Gregorova 2582/3, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. C 66812

Odvolání

Podepsáno elektronicky
Zasláno datovou schránkou

I. Úvod

1. Dne 15. 12. 2017 byl žalobci doručen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 9. 2017, č.j. 32 ICm 2330/2017-32 (dále jen „**Rozsudek**“), kterým tento prvostupňový soud
 - i. ve výroku I. zamítl návrh žalobce na určení, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 1.400.000,- Kč dne 2. 5. 2016 z bankovního účtu OKD, a.s., IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06 (dále jen „**Dlužník**“), č. ú. 1727047349/0800 na účet právního předchůdce žalované, společnosti RPG Byty, s.r.o., IČ: 277 69 127, se sídlem Gregorova 2582/3, je vůči věřitelům Dlužníka neúčinné; žalované se ukládá zaplatit žalobci do majetkové podstaty Dlužníka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 1.400.000,- Kč;
 - ii. ve výroku II. zamítl návrh žalobce na určení, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 600.000,- Kč dne 29. 6. 2016 z bankovního účtu Dlužníka, č. ú. 1727047349/0800 na účet právního předchůdce žalované, společnosti RPG Byty, s.r.o., IČ: 277 69 127, se sídlem Gregorova 2582/3, je vůči věřitelům Dlužníka neúčinné; žalované se ukládá zaplatit žalobci do majetkové podstaty Dlužníka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 600.000,- Kč;
 - iii. ve výroku III. uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení.
2. Žalobce tímto, prostřednictvím svého právního zástupce, podává odvolání proti výroku I., výroku II. Rozsudku, jakož i závislého výroku III. o náhradě nákladů řízení, neboť má za to, že ve smyslu § 205 odst. 2 písm. g) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „**OSŘ**“), Rozsudek Krajského soudu v Ostravě spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

II. Skutková zjištění

3. Žalovaná je nástupnickou společností společnosti RPG Byty, s.r.o., IČ: 277 69 127, se sídlem Gregorova 2582/3, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, společnost zapsaná v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. C 66812 (dále jen „**RPG Byty, s.r.o.**“), když žalovaná vznikla v důsledku vnitrostátní fúze splynutím společnosti RPG Byty, s.r.o. a společnosti Fondy Bydlení 1, s.r.o., IČ: 031 68 107 se sídlem Karolinská 661/4, Karlín, 186 00 Praha 8, a přešlo na ni veškeré jmění těchto zanikajících společností. Tento údaj byl zapsán do obchodního rejstříku dne 31. července 2016.
4. Dlužník v období od 11. 8. 2015 do 29. 6. 2016 uhradil společnosti RPG Byty, s.r.o. (jako právnímu předchůdci žalovaného) částku 4.000.000,- Kč z titulu vypořádání dlužní škody formou finanční náhrady na základě dohody o vypořádání dlužních škod č. 6600523355, a to dne 2. 5. 2016 (tj. **den před podáním insolvenčního návrhu Dlužníka**) Dlužník uhradil společnosti RPG Byty, s.r.o. částku 1.400.000,- Kč a dne 29. 6. 2016 (tj. **v období po zahájení insolvenčního řízení Dlužníka**) Dlužník uhradil společnosti RPG Byty, s.r.o. částku 600.000,- Kč. Tyto platby byly provedeny **z běžného účtu Dlužníka** (č. ú. 1727047349/0800).
5. Výše uvedené skutková zjištění byly v rámci řízení před prvostupňovým soudem zjištěné a mezi žalobcem a žalovanou jsou nesporné.

III. Nesprávné právní posouzení

6. Žalobce trvá na svém stanovisku, že jelikož platba ve výši 1.400.000,- Kč byla ve prospěch žalované provedena pouhý jeden den před podáním insolvenčního návrhu, kdy je zřejmé (a v rámci prvostupňového řízení bylo nesporné), že se v tento okamžik již Dlužník nacházel v úpadku. Tato platba je právním úkonem, v jehož důsledku se žalované dostalo na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by žalované náleželo v konkursu. Tato platba naplňuje všechny znaky vyjmenované v ustanovení § 241 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**InsZ**“ nebo „**insolvenční zákon**“) proto se žalobce domáhal jejího určení jako právního úkonu vůči věřitelům Dlužníka neúčinného, k jehož účinkům nebude v rámci insolvenčního řízení přihlíženo a je povinností žalované tuto platbu vydat zpět Dlužníku do majetkové podstaty. Insolvenční správce se proto v souladu s ustanovením § 239 odst. 4 InsZ současně kromě vyslovení neúčinnosti této platby v rámci prvostupňového řízení domáhal rozhodnutí povinnosti vrácení peněžitého plnění, které bylo na základě napadeného právního úkonu žalované poskytnuto.
7. Žalobce rovněž setrvává na svém návrhu ze dne 9. května 2017, a sice že k platbě výši 600.000,- Kč došlo v čase, kdy již nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení Dlužníka a jelikož úhrada této platby nespadá podle žalobce pod výjimky, na něž se omezení Dlužníka v nakládání s majetkem nevztahuje, byl právní úkon spočívající v úhradě této platby učiněn v rozporu s ustanovením § 111 odst. 1 InsZ, kdy Dlužník ani žalovaná neměla s tímto právním úkonem předem daný insolvenční souhlas.
8. Prvostupňový soud však odmítl návrh žalobce, a to s ohledem na (i) ust. § 37a odst. 2 zákona č. 44/1988 Sb., zákona o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v znění pozdějších předpisů (dále jen „**horní zákon**“), dle kterého je Dlužník jako organizace spadající pod toto ustanovení povinen vytvářet rezervu finančních prostředků, přičemž tyto prostředky či jiná aktiva umístěná k tíži zvláštního vázaného účtu nesmějí být předmětem zajištění, nesmějí být zahrnuty do majetkové podstaty a nepodléhají výkonu rozhodnutí ani exekuci, (ii) i Ústavní soud se zabýval tím, zda je legitimním posilovat právní pozici subjektů poškozených důlní činností, přičemž shledal, že ano, (iii) pohledávka z vzniklá z titulu náhrady škody vzniklé z důlní činnosti má specifický charakter, přičemž (iv) nelze ani odhlédnout od skutečnosti, že dohoda o vypořádání důlních škod uzavřená mezi právním předchůdcem žalované a dlužníkem byla uzavřená víc než tři roky od zahájení insolvenčního řízení.
9. S tímto právním posouzením Krajského soudu v Ostravě v Rozsudku se žalobce neztotožňuje a má za to, že je nesprávné.

IV. Charakter pohledávky žalované

10. Žádné ustanovení insolvenčního zákona nepracuje s pohledávkou žalované vyplývající z náhrady škody z důlní činnosti v preferenčním režimu. Jedná se o standardní pohledávku, kterou je věřitel nucen přihlásit do insolvenčního řízení dlužníka (což dokládá kromě jiného i množství takových přihlášek v tomto insolvenčním řízení Dlužníka KSOS 25 INS 10525/2016, jakož i incidenčních sporů v rámci tohoto insolvenčního řízení, např. 32 ICM 3190/2016, nebo 32 ICM 3241/2016).
11. Pokud by měly mít pohledávky z titulu náhrady škody z důlní činnosti „preferenční režim“ nastíněný prvostupňovým soudem v Rozsudku, jaký by pak byl význam přihlašování takových pohledávek do insolvenčního řízení? Tito věřitelé by pak mohli skutečně být uspokojováni mimo pravidla insolvenčního zákona? Zda existují oddělené finanční zdroje na následnou úhradu, je věcí jinou.

12. Z insolvenčního zákona nelze vyvodit jiný režim pohledávek vzniklých z důlních škod vůči věřitelům, ani jiný zákon takový režim nenastavuje. Prvostupňový soud v Rozsudku vyvozuje zvláštní režim, resp. charakter pro tyto pohledávky z titulu povinnosti Dlužníka vytvořit zvláštní vázaný účet, nicméně takový právní závěr je mylný. Nelze z určité povinnosti zříditi zvláštní účet dle horního zákona vyvozovat charakter pohledávek dle insolvenčního zákona.
13. Takový závěr je nesprávný a popírá samotné zásady insolvenčního řízení, kdy insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby **žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn**. Provedení plateb v prospěch žalované bylo zvýhodnění, které nelze omluvit v režimů insolvenčního zákona.
14. Prvostupňový soud se navíc nesprávně domnívá, že zvýhodnění věřitele, který má pohledávku z titulu náhrady škody z důlní činnosti, lze vyvodit z judikatury Ústavního soudu, a to nálezu ze dne 22. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 54/05. Předmětem řízení před Ústavním soudem bylo zrušení části ustanovení § 37 odst. 5 horního zákona, kdy „[p]okud se obě strany nedohodnou na způsobu odškodnění, stanoví se jeho výše znaleckým posudkem. Takto vypočtená výše odškodnění nesmí být krácena o koeficient prodejnosti, pokud je jeho hodnota nižší než 1.“
15. Rozsudek však vynechává tu část, ve které Ústavní soud vysvětluje faktické „zvýhodnění“ kategorie věřitelů, která je podle mínění zákonodárce výkonem specifické důlní činnosti ohrožena více či bezprostředněji, než je tomu u vlastníků jiných nemovitostí. Zde jsou ve vztahu tedy dvě kategorie věřitelů, jedni ti, kterých nemovitosti byly poškozeny důlní činností a ti, kterým byly jejich nemovitosti poškozeny jinak.
16. Jak následně uvádí Ústavní soud, „[n]apadená právní úprava správně odráží specifika důlní činnosti a jejího dopadu do sféry práv jiných subjektů. Jeví se jako spravedlivé, aby osoby, které byly negativními dopady důlní činnosti zasaženy, měly možnost buďto opatřit si alternativní náhradu či dosáhnout plné nápravy poškozené věci. Nelze pominout ani fakt, že **potenciální dotčení důlní činností se projevuje již v samotném nastavení koeficientu prodejnosti. Vlastníci majetku nacházejícího se v příslušných územích by tak byli podnikateli provádějícími důlní činnost poškozeni dvakrát**. Ústavní soud po zvážení těchto faktorů dospěl k závěru, že právní výhoda v podobě omezení použitelnosti koeficientu prodejnosti je proporcionální sledovanému cíli, totiž posílení právní pozice subjektů poškozených důlní činností, které navíc jsou ve slabším postavení ve vztahu k provozovatelům.
17. Prvostupňový soud tak dochází k nesprávnému právnímu názoru, pokud má za to, že zvýhodňování věřitelů, kteří evidují za Dlužníkem pohledávku - náhradu škody vyplývající z důlní činnosti Dlužníka, lze opřít o předmětný nálezu Ústavního soudu. Výše uvedený nálezu se týká výhradně stanovování koeficientu při určování ceny odkupované nemovitosti na základě vypracovaného znaleckého posudku. **Nálezu Ústavního soudu nepoměřuje, ani jiným způsobem nedopadá na vztahy mezi věřitelem, jež má za dlužníkem v úpadku pohledávku vyplývající z náhrady škody způsobené důlní činností a zbylých věřitelů**, s jinými pohledávkami za dlužníkem. Jiný charakter pro pohledávku jako náhradu škody vyplývající z důlní činnosti Dlužníka rovněž nelze vyvodit ani z důvodu jeho povinnosti vést vázaný účet dle § 37a horního zákona. Pokud by taková pohledávka měla jiný charakter, insolvenční zákon by to musel explicitně stanovit (například by mohly být vypočteny v taxativním výčtu pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou v §169 IZ). Ostatně to insolvenční zákon v §169 odst. 1 písm. b) činí např. pohledávky na náhradu škody způsobené na zdraví (mohl tak udělat i u škody důlní činností, ale nečiní tak).
18. Naopak, platba ve výši 1.400.000,- Kč provedená den před zahájením insolvenčního řízení Dlužníka nese znaky vyjmenované v ustanovení § 241 InsZ, mělo by dojít k jejímu určení jako právního úkonu neúčinnému vůči věřitelům a měl by být navrácen do majetkové podstaty Dlužníka, jelikož i z této majetkové podstaty byl vyplacen.

19. Platba ve výši 600.000,- Kč provedená po zahájení insolvenčního řízení Dlužníka byla vyplacena z jeho majetkové podstaty v rozporu s ust. § 111 InsZ. Zde insolvenční zákon počítá s výjimkami u (i) úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy, (ii) provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, (iii) k odvrácení hrozící škody, (iv) k plnění zákonné vyživovací povinnosti a (v) ke splnění procesních sankcí.
20. V kontextu výše uvedeného odstavce jsou potenciálně v rámci tohoto řízení teoreticky relevantní body (i) a (ii). Ani jeden z nich však nedopadá na projednávaný případ. Ohledně bodu (i) insolvenční zákon sice odkazuje příkladně na zákon č. 61/1988 Sb., zákon o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v znění pozdějších předpisů (**nikoliv horní zákon**), ohledně hornických předpisů a předpisů vydaných na jejich základě, jakož i zvláštních právních předpisů upravujících **bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu a pracovní podmínky** při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem, **zajišťování odborné způsobilosti příslušných osob** nebo zejména **bezpečnost života a zdraví lidí** apod. Účelem tohoto odkazu je tak zamezení bezprostředního ohrožení, kdy jeho zamezení je ve veřejném zájmu. Zde zcela zřejmě nebude patřit vyrovnávání náhrady škody.
21. Stejně tak nelze uhrazení pohledávky na náhradu škody podřadit pod provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, jelikož **taková úhrada není provedena za účelem zajištění chodu podniku**, naopak, úhrada z pohledávek vyplývajících z důlních škod je standardní pohledávkou, která nemá k zbylým pohledávkám přihlašovaným do insolvenčního řízení žádný speciální charakter, proto musí být uspokojována poměrně s ohledem na zbylé pohledávky Dlužníka.
22. Žalobce se proto domáhá v souladu s ustanovením § 235 odst. 2 InsZ určení této platby (právního úkonu) jako úkonu neúčinného vůči věřitelům Dlužníka, k jehož účinkům by nemělo být v rámci insolvenčního řízení přihlíženo a měl by být vrácen do majetkové podstaty Dlužníka, jelikož z této majetkové podstaty byl vyplacen.
23. V neposlední řadě si žalobce dovoluje uvést, že je naprosto irelevantní, že k uzavření dohody o vypořádání důlních škod mezi právním předchůdcem žalované a dlužníkem došlo před více než třemi lety. Jak uvádí i Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 677/2011 ze dne 27. 2. 2014: „(...) *projev vůle, jímž dlužník plní dluh (peněžitý závazek) svému věřiteli, je právním úkonem ve smyslu ustanovení § 34 obč. zák., jelikož jde o projev vůle směřující k zániku povinnosti splnit dluh (závazek).* **Relevantní je proto toliko časový údaj, kdy došlo k provedení platby,** což je v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu ČR právním úkonem, nikoliv kdy došlo k uzavření dohody o vypořádání důlních škod. Prvostupňový soud na tuto judikaturu sám v úvodě odkazuje, nicméně se zabývá skutečností, že dohoda o vypořádání důlních škod byla uzavřená více než tři roky zpátky. **Předmětem tohoto řízení není neúčinnost dohody o vypořádání, nýbrž platby samotné učiněné v rozporu s insolvenčním zákonem v čase úpadku Dlužníka.**

V. Závěr

24. S ohledem na výše uvedené má žalobce za to, že Krajský soud v Ostravě se v rozsudku ze dne 25. 9. 2017, č.j. 32 ICm 2330/2017-32, dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl žalobu žalobce.
25. Žalobce proto navrhuje, aby odvolací soud **změnil** rozsudek č.j. 32 ICm 2330/2017-32 a to tak, že:
- I. se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 1.400.000,- Kč dne 2. 5. 2016 z bankovního účtu Dlužníka OKD, a.s., IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06, č. ú. 1727047349/0800 na účet právního předchůdce

žalované, společnosti RPG Byty, s.r.o., IČ: 277 69 127, se sídlem Gregorova 2582/3, je vůči věřitelům Dlužníka neúčinné; žalované se ukládá zaplatit žalobci do majetkové podstaty Dlužníka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 1.400.000,- Kč;

II. se určuje, že poskytnutí peněžitého plnění ve výši 600.000,- Kč dne 29. 6. 2016 z bankovního účtu Dlužníka OKD, a.s., IČ: 268 63 154, se sídlem Stonavská 2179, Doly, Karviná, PSČ 735 06, č. ú. 1727047349/0800 na účet právního předchůdce žalované, společnosti RPG Byty, s.r.o., IČ: 277 69 127, se sídlem Gregorova 2582/3, je vůči věřitelům Dlužníka neúčinné; žalované se ukládá zaplatit žalobci do majetkové podstaty Dlužníka do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 600.000,- Kč;

III. žalovaná je povinna uhradit žalobci náhradu nákladů řízení, a to k rukám jeho právního zástupce do tří dnů od právní moci rozsudku.

Podáno s účtou

Za **Ing. Lee Loudu**,
insolvenčního správce OKD, a.s.

JUDr. Dušan Dvořák, advokát v plné moci